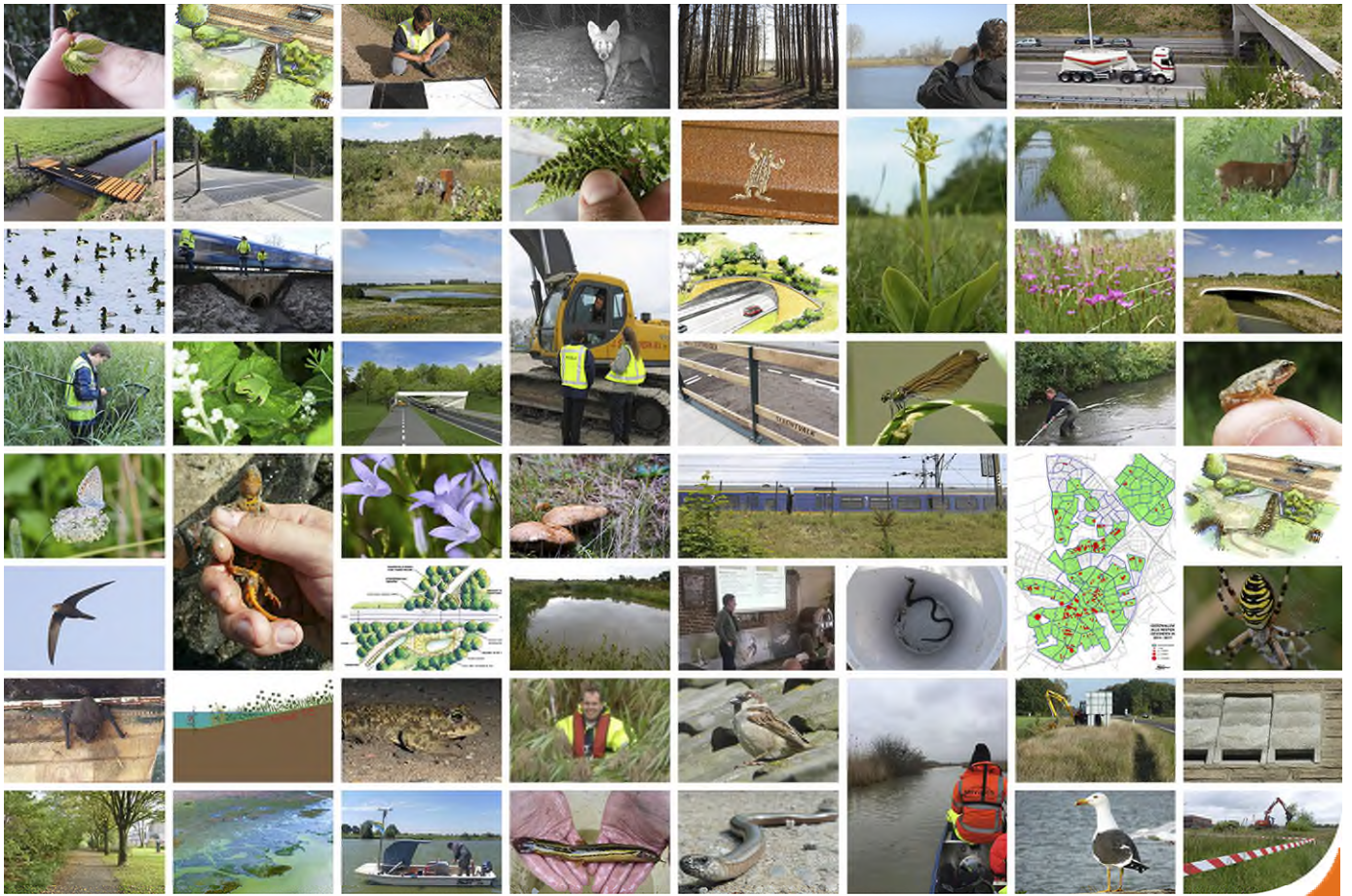

Effecten op beschermde soorten

30 oktober 2020 - Versie 1.0

Autorisatieblad

Nader onderzoek Moerbessenberg

Huismus, gierzwaluw & vleermuizen

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Langezaal, HFM	✓	30-10-2020
Gecontroleerd door	Woude, EA van der	✓	30-10-2020
Vrijgegeven door	Woude, EA van der	✓	30-10-2020

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wettelijk kader	3
1.3	Doel	4
2	Locatie en activiteiten	5
2.1	Locatie	5
2.2	Activiteiten	6
3	Methoden	7
3.1	Vogels met jaarrond beschermd nest	7
3.2	Vleermuizen	8
4	Bevindingen aanvullende veldonderzoeken	9
4.1	Vogels met jaarrond beschermd nest	9
4.2	Vleermuizen	10
5	Conclusies en aanbevelingen	13
5.1	Vogels met jaarrond beschermd nest	13
5.2	Vleermuizen	13
5.3	Ontheffing en Maatregelen	13
6	Bronnen	16
	Colofon	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Portaal is voornemens sloop/nieuwbouw te plegen aan de Moerbessenberg te Soesterberg. Aan de Moerbessenberg bevinden zich momenteel sterk verouderde huurwoningen van Portaal. Na sloop van deze panden worden er nieuwe appartementen gerealiseerd op deze locaties. De nieuwe panden worden beter geïsoleerd dan de oude panden en krijgen mede hierdoor een sterk verbeterd energielabel.

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. In november 2019 is door Movares een quickscan ecologie uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten die vallen onder de Wet natuurbescherming. Uit de quickscan is naar voren gekomen dat voor onderstaande soorten aanvullend ecologisch onderzoek nodig is:

- Vogels met een jaarrond beschermd nest (gierzwaluw en huismus)
- Vleermuizen (verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten)

Dit is ook weergegeven in onderstaande tabel 1 overgenomen uit de quickscan ecologie (Movares, 2019).

Tabel 1: Verwachte soorten en de noodzaak tot aanvullend onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Movares, 2019).

Soortgroep	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>Vaatplanten</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Algemene Broedvogels</i>	Ja	Nee	Nee, mits maatregelen worden genomen om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen
<i>Vogels met jaarrond beschermde nesten</i>	Ja	Ja, onderzoek naar huismus en gierzwaluw	Ja, indien uit nader onderzoek volgt dat er verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw aanwezig zijn
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Nee, het plangebied vormt leefgebied voor vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zoals egel en rosse woelmuis	Nee	Nee, het betreft door de provincie Utrecht algemeen vrijgestelde dieren. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vleermuizen foerageergebied</i>	Nee, het betreft geen essentieel foerageergebied	Nee	Nee, maar om tijdelijke verstoring van foeragerende dieren te voorkomen dient uitsluitend overdag gewerkt te

Soortgroep	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
			worden of gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting
<i>Vleermuizen vliegroutes</i>	Nee, het betreft geen essentiële vliegroutes	Nee	Nee, maar om tijdelijke verstoring van vliegende dieren te voorkomen dient uitsluitend overdag gewerkt te worden of gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting
<i>Vleermuizen verblijfplaatsen</i>	Ja	Ja	Ja, indien uit het nader onderzoek volgt dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn
<i>Reptielen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Amfibieën</i>	Nee, het plangebied vormt leefgebied voor vrijgestelde amfibieënsoorten zoals gewone pad	Nee	Nee, het betreft door de provincie Utrecht algemeen vrijgestelde dieren. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vissen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	Nee

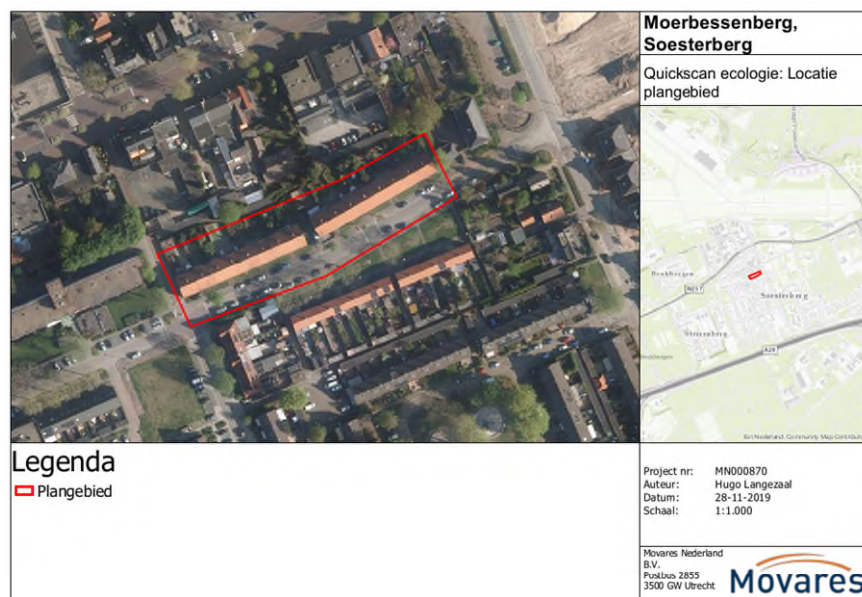
1.3 Doel

In de voorliggende rapportage worden de resultaten van het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten beschreven. Hierin wordt duidelijkheid gegeven over de uitkomsten van het aanvullend veldonderzoek en wordt beschreven of het nodig is om een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

2 Locatie en activiteiten

2.1 Locatie

Het plangebied bevindt zich in de provincie Utrecht aan de Moerbessenberg te Soesterberg (Figuur 1). Het plangebied omvat 32 woningen (boven- en benedenwoningen) verdeeld over twee huizenblokken en bijbehorende schuurtjes die in bezit zijn van Portaal (Figuur 2 & Figuur 3). Het betreft de Moerbessenberg 2-32 (rechter huizenblok Figuur 1) en de Moerbessenberg 34-64 (linker huizenblok Figuur 1).

Figuur 1: Locatie van het plangebied (rood) aan de Moerbessenberg te Soesterberg.

Figuur 2: Het plangebied aan de Moerbessenberg met rechts op de foto de panden waar sloop/nieuwbouw plaats gaat vinden

Figuur 3: Schuurtjes aan de noordzijde van de Moerbessenberg gelegen achter de woningen.

2.2 Activiteiten

Portaal is voornemens om nieuwe appartementen te realiseren aan de Moerbessenberg. Ze zijn van plan de werkzaamheden uit te laten voeren in 2021. Hiervoor dienen de huidige panden eerst te worden gesloopt. De sloop van de panden staat momenteel op de planning voor het voorjaar van 2021, waarna vervolgens met de nieuwbouw gestart kan worden. Of deze planning haalbaar is, hangt af van het soortenonderzoek en de mogelijke ontheffingsaanvraag en de duur hiervan.

3 Methoden

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd om het werkelijk voorkomen van beschermde soorten van de Wet natuurbescherming te onderzoeken. In onderstaande paragrafen worden de gehanteerde onderzoeksmethoden per soortgroep beschreven.

3.1 Vogels met jaarrond beschermd nest

Gierzwaluw

In de periode juni-juli 2020 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van (nesten van) de gierzwaluw. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017c). Hierin is opgenomen dat de aan- of afwezigheid van broedende gierzwaluwen al dan niet kan worden aangetoond door minimaal drie inventarisatierondes uit te voeren in de periode 15 mei tot 15 juli. Hiervan dient in ieder geval één inventarisatieronde plaats te vinden tussen 20 juni en 7 juli. In Tabel 2 is een overzicht weergegeven van de avonden waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden dit heeft plaatsgevonden. Tijdens het onderzoek is gelet op invliegende, verdwijnende of verschijnende gierzwaluwen rondom de Moerbessenberg. Overvliegende en gierende vogels zijn hierbij gevolgd rondom de bebouwing aan de Moerbessenberg.

Tabel 2: Overzichtstabel met de data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens het aanvullend onderzoek naar de gierzwaluw.

Datum	Begin	Eind	Weer
Gierzwaluwen			
11-06-2020	19:59	21:59	21°C, zon, droog, 2 bft
29-06-2020	20:03	22:03	17°C, bewolkt, droog, 2 bft
14-07-2020	19:50	22:00	16°C, bewolkt, droog, 1 bft

Huismussen

In de periode april-mei 2020 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van (nesten van) de huismus. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het kennisdocument Huismus (Bij12, 2017b). Hierin is opgenomen dat de aan- of afwezigheid van broedende huismussen al dan niet kan worden aangetoond door minimaal twee inventarisatierondes uit te voeren in de periode 1 april tot 15 mei. Hierbij is gelet op baltsende huismussen, zingende mannetjes, voedseltransport, transport van ontlasting, paartjes in broedbiotoop, nestbouw en bedelende jongen. In Tabel 3 is een overzicht weergegeven van de avonden waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden dit heeft plaatsgevonden.

Tabel 3: Overzichtstabel met de data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens het aanvullend onderzoek naar de huismus.

Datum	Begin	Eind	Weer
<i>Huismus</i>			
07-04-2020	07:15	09:30	13°C, zon, droog, 1 bft
20-04-2020	08:00	10:00	8°C, zon, droog, 4 bft

3.2 Vleermuizen

In de periode mei-september 2020 hebben ecologen van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen is op voorhand al uitgesloten (Movares, 2019 & Tabel 1). Het onderzoek is gericht op de aanwezigheid van kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen aan de Moerbessenberg. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden (Vleermuisprotocol, 2017). Omdat het onderzoek gericht is op verblijfplaatsen in gebouwen is gericht gekeken naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en meervleermuis. Van meervleermuis zijn geen paarverblijfplaatsen onderzocht omdat deze soort de winterverblijfplaatsen als paarverblijfplaats gebruikt. Deze winterverblijfplaatsen zijn veelal bunkers, forten en groeves. Omdat het gebouwen van slechts twee verdiepingen betreft is geen onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis en massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen te onderzoeken is gebruik gemaakt van een batdetector met time-expansion (Petterson D240x). Hiermee zijn ook vertraagde opnames gemaakt. In Tabel 4 is een overzicht weergegeven van de data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd, welke type verblijfplaats wanneer is onderzocht en onder welke weersomstandigheden het veldonderzoek heeft plaatsgevonden. Alle onderzoeken zijn door twee personen uitgevoerd zodat het volledige plangebied voldoende overzichtelijk was. Ook de 2 meter hoge schuurtjes achter de woonblokken zijn hierbij onderzocht.

Tabel 4: Overzichtstabel met de data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens het aanvullend onderzoek naar vleermuizen.

Datum	Begin	Eind	Weer
<i>Kraam- en zomerblijven</i>			
26-05-2020	21:43	23:43	14°C, onbewolkt, droog, 2 bft
29-06-2020	22:03	00:03	16°C, bewolkt, droog, 1-2 bft
15-07-2020	03:37	05:37	12°C, bewolkt, droog, 1-2 bft
<i>Paar- en winterblijven</i>			
31-08-2020	21:50	23:50	12°C, onbewolkt, droog, 1 bft
22-09-2020	20:30	23:00	16°C, half bewolkt, droog, 1 bft

4 Bevindingen aanvullende veldonderzoeken

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten besproken. In onderstaande paragrafen wordt per soortgroep besproken welke beschermde soorten voorkomen in het plangebied. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op de mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen treden.

4.1 Vogels met jaarrond beschermd nest

Gierzwaluw

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van gierzwaluwen geconstateerd. Laagvliegende of invliegende dieren zijn niet waargenomen in de directe omgeving van de Moerbessenberg. Tijdens alle drie de onderzoeks rondes zijn zowel op grote hoogte als laag boven bebouwing in de omgeving wel groepen gierzwaluwen waargenomen. De verwachting is dat deze dieren nestplaatsen hebben elders in de wijk. Nestplaatsen van gierzwaluwen zijn aan de Moerbessenberg niet aanwezig en negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn daarmee uitgesloten.

Huismus

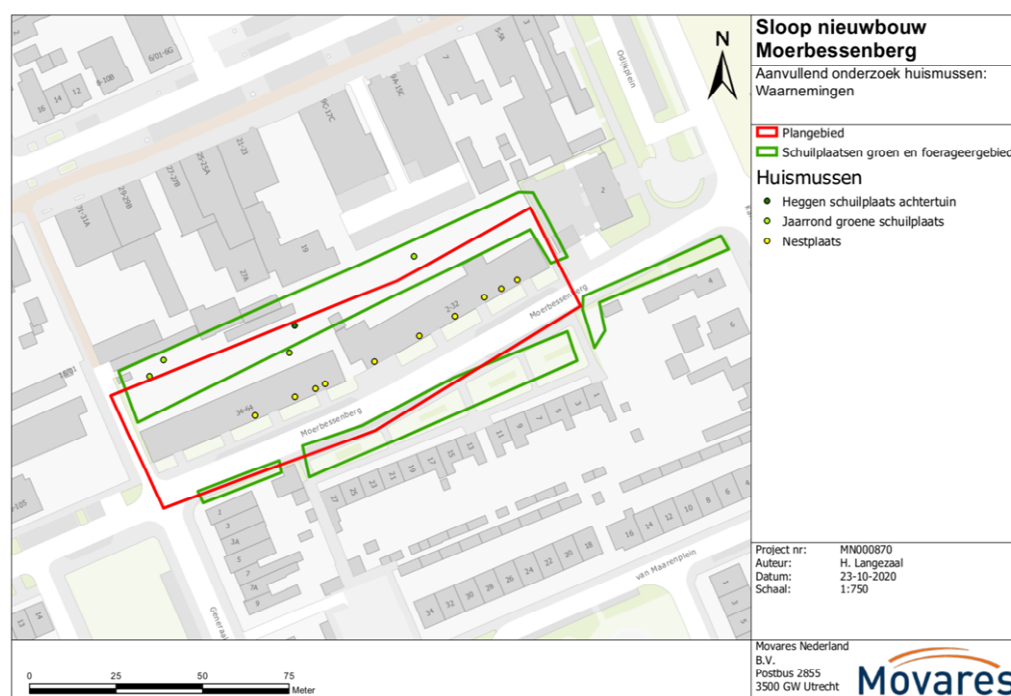
Tijdens de twee onderzoeks rondes zijn forse aantallen huismussen aangetroffen. Waarnemingen van huismus zijn met name gedaan aan de kant van het dak gericht op het zuidoosten. Hier zijn meerdere zingende en baltsende mannetjes waargenomen. Daarnaast is ook het slepen van nestmateriaal en het in- en uitvliegen van verblijfplaatsen waargenomen. Op meerdere locaties zat de muur onder invliegopeningen vol poepsporen van vogels. Al deze waarnemingen duiden erop dat huismussen in los kolonieverband broeden onder de daken van de panden aan de Moerbessenberg. In totaal zijn 9 vermoedelijke nestplaatsen vastgesteld en is nog één zingend mannetje waargenomen die waarschijnlijk op de aangegeven locatie broedt (Figuur 4). Adressen van nestplaatsen zijn weergegeven in Tabel 5. In het veld zijn ook tien paartjes geteld en in totaal 25 mannetjes (inclusief mannetjes van de paren). Het betreft waarnemingen rondom de Moerbessenberg en in de hagen aan de overkant van de straat.

Tabel 5: Lijst met adressen waar verblijfplaatsen van huismussen zijn aangetroffen aan de Moerbessenberg.

Adres	Type waarneming huismus	Precieze locatie
Moerbessenberg 4	Nestplaats	Onder onderste rij dakpannen
Moerbessenberg 8	Nestplaats	Onder onderste rij dakpannen ter hoogte van ramen nummer 8
Moerbessenberg 14	Nestplaats	Onder onderste rij dakpannen ter hoogte van 2 ramen van nummer 14
Moerbessenberg 18	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen
Moerbessenberg 24	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen
Moerbessenberg 32	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen
Moerbessenberg 34-36	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen
Moerbessenberg 40	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen

Adres	Type waarneming huismus	Precieze locatie
Moerbessenberg 42	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen
Moerbessenberg 48	Nestplaats	Onder eerste rij dakpannen

Naast de verblijfplaatsen in de huizenblokken maken de huismussen gebruik van coniferen en andere struiken rondom de Moerbessenberg (Figuur 4). De huismussen maken gebruik van deze struiken als schuilplaats en foerageergebied en de struiken kunnen worden beschouwd als onderdeel van het essentiële leefgebied. Met name de jaarrond groene coniferen en ligusterstruiken in de achtertuinen en overzijde van de straat worden gebruikt als schuilplaatsen. Enkele lagere struiken aan de voorzijde van de huizenblokken en hagen aan de overzijde van de straat werden ook gebruikt als schuilplaats. Bij sloop/nieuwbouw van de Moerbessenberg verdwijnen naar alle waarschijnlijkheid ook de schuilplaatsen voor huismussen. De hagen aan de overzijde van de straat zullen niet voldoende zijn als enige schuilplaats en voedselvoorziening voor huismussen. De coniferen en struiken in de achtertuin zijn een essentieel onderdeel van leefgebied van de huismus. Indien mogelijk dient te worden voorkomen dat deze groenelementen verdwijnen.

Figuur 4: Verschillende type waarnemingen van huismussen en onderdelen van de huismus zijn leefomgeving rondom de Moerbessenberg.

4.2 Vleermuizen

Kraam- en zomerverblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken in de kraamperiode (15 mei – 15 juli) zijn geen in- of uitvliegende dieren waargenomen tijdens ochtend – en avondbezoeken. Wel zijn tijdens twee van de drie inventarisatierondes twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen die meermaals foerageerde in de achtertuinen van

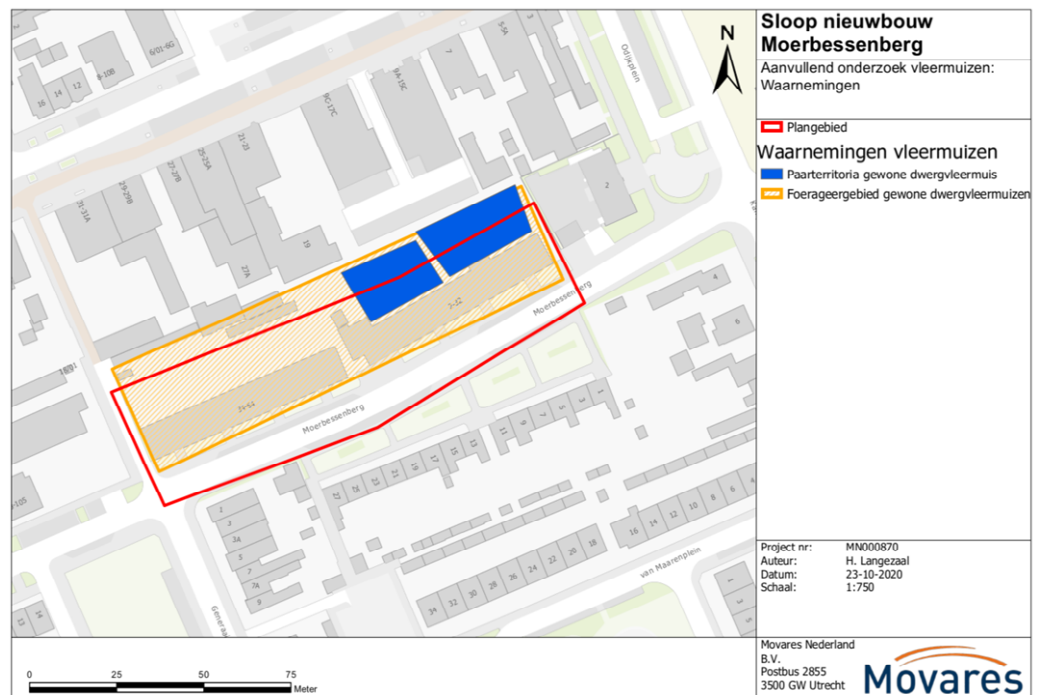
de panden aan de Moerbessenberg. Foerageergedrag van gewone dwergvleermuis vond ruim na zonsondergang of ruim voor zonsopkomst plaats. Overige soorten zijn niet binnen het plangebied waargenomen. Omdat geen in- of uitvliegende dieren zijn waargenomen, kan worden geconcludeerd dat er geen kraam- of zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens beide inventarisatierondes in de paarperiode zijn twee baltsende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Omdat gewone dwergvleermuizen al baltsend rondvliegen is het lastig vast te stellen waar zich de precieze paarverblijfplaatsen bevinden. De inschatting is dat de twee paarverblijfplaatsen zich allen binnen het plangebied bevinden. (Figuur 5). Mogelijke verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in de spouwmuur welke via enkele open stootvoegen toegankelijk is. Omdat de stootvoegen zich slechts op 1,5-2 meter boven de grond bevinden, wordt het onwaarschijnlijk geacht dat de stootvoegen als ingang tot verblijfplaatsen worden gebruikt. Verder vormen de pannendaken, houten betimmeringen met kieren en overhangende dakpannen aan de kopse kanten van de panden mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. De baltsende vleermuizen zijn allen waargenomen rondom de Moerbessenberg 2-32. Aangenomen wordt dat ergens op de adressen Moerbessenberg 2-32 zich de twee paarverblijfplaatsen bevinden. Tijdens de veldbezoeken zijn geen zwermende dieren waargenomen.

Overige bevindingen t.a.v. vleermuizen

Direct aangrenzend aan het plangebied is meerdere keren een laatvlieger waargenomen. Waarschijnlijk is een zomerverblijfplaats van deze soort aanwezig in het pand aan het Dorpsplein (huisnummer 18-105). Binnen het plangebied is geen activiteit van laatvlieger waargenomen. Het plangebied wordt wel gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuizen. Het gaat hier niet om essentieel foerageergebied. In de omgeving van het plangebied bevindt zich voldoende foerageergebied in de vorm van tuinen, openbaar groen, bomenrijen, bosschages en natuurgebieden. Ook vormt het plangebied geen vliegroute voor vleermuizen. In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig en tijdens de onderzoeken zijn geen passerende vleermuizen waargenomen.

Figuur 5: Locatie van foerageergebied en paarterritoria gewone dwergvleermuis.

5 Conclusies en aanbevelingen

In onderstaande paragrafen worden per soortgroep de conclusies en aanbevelingen uit het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten besproken.

5.1 Vogels met jaarrond beschermd nest

Binnen het plangebied is nader onderzoek uitgevoerd naar gierzwaluw en huismus. Van gierzwaluwen zijn geen nestplaatsen vastgesteld. Tijdens de bezoeken voor huismus zijn veel individuen waargenomen en is vastgesteld dat tien paartjes onder de daken van de Moerbessenberg broeden. Daarnaast maken huismussen aan de Moerbessenberg veel gebruik van struiken en bomen in de achtertuinen en aan de overzijde van de straat. Het gaat hierbij om coniferen en ligusterhagen die onderdeel uitmaken van essentieel leefgebied van de soort. Aan de voorzijde van de panden is bevonden dat niet voldoende schuilplaatsen bestaan in de vorm van groenblijvende struiken of hagen. In totaal zijn 25 mannetjes geteld rondom de begroeiing aan de Moerbessenberg. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd en het slopen van de panden aan de Moerbessenberg betekent dat de nestplaatsen verloren zullen gaan. Om sloop/nieuwbouw aan de Moerbessenberg te plegen, dient voor de huismus een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

5.2 Vleermuizen

In het plangebied is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Uit het onderzoek volgt dat twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn aan de Moerbessenberg. Voor de aangetroffen verblijfplaatsen dient een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

5.3 Ontheffing en Maatregelen

Vleermuizen

Het plegen van sloop/nieuwbouw aan de Moerbessenberg leidt tot vernietiging van verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis. Om de panden aan de Moerbessenberg te mogen slopen is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Alle soorten vleermuizen zijn namelijk Europees beschermd op grond van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Het slopen van de panden met daarin de verblijfplaatsen zou in dit geval een overtreding op de Wet natuurbescherming betekenen (Art 3.5, lid 1, 2 en 4). Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk om van het bevoegd gezag een ontheffing te krijgen voor het uitvoeren van de verboden handelingen. Voor vleermuizen kan volgens artikel 3.8 een ontheffing verleend worden indien er a) geen andere bevredigende oplossing bestaat, b) wordt voldaan aan een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn en c) er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige soort. Om dit laatste aan te tonen is het nodig om mitigerende en compenserende maatregelen te nemen. Hierbij wordt gedacht aan het aanbieden van tijdelijke paarverblijfplaatsen en het werken buiten de gevoelige perioden van gewone dwergvleermuis. Volgens het kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017a) moeten alternatieve paarverblijven minimaal zes maanden voor aanvang van het paarseizoen geplaatst worden in verband met gewinning. Omdat het paarseizoen vanaf 15 augustus begint, dienen vervangende verblijfplaatsen voor 15 februari aanwezig te zijn.

Bij de nieuwbouw van panden aan de Moerbessenberg kunnen dan ruim voldoende verblijfplaatsen voor vleermuizen worden ingebouwd. Als compensatieregel geldt dat minimaal 4x zoveel vervangende verblijfplaatsen worden geplaatst als in de oorspronkelijke situatie aanwezig waren. Dit betekent dus het plaatsen van minimaal 8 tijdelijke en definitieve vervangende verblijfplaatsen. De definitieve kasten dienen hierbij in de nieuwbouwwoningen ingebouwd te worden. De tijdelijke verblijfplaatsen kunnen wel extern geplaatst worden en kunnen worden verwijderd indien de gewenningsperiode van de permanente verblijfplaatsen is verstreken.

Verlichting

Om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen dienen de werkzaamheden in ieder geval te worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is wordt gebruik gemaakt van gerichte verlichting waarbij voorkomen moet worden dat opgaande beplanting verlicht wordt.

Huismus & algemene broedvogels

Alle vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen zijn beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn. De bescherming van alle inheems vogels is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Het vernietigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels is verboden en zou een overtreding op de Wet natuurbescherming (Art 3.1 lid 2) betekenen. Daarnaast is de huismus een soort waarvan het nest jaarrond beschermd is. Huismussen zijn koloniebroeders die ieder jaar op dezelfde plaats broeden en afhankelijk zijn van bebouwing voor nestplaatsen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming kan worden verleend onder de volgende voorwaarden:

- a) Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) Zij nodig is;
 - o In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid
- c) De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Mitigatie en compensatie

De bovenstaande uitzonderingen (met name c) betekenen dat voor het verlenen van een ontheffing mitigerende en compenserende maatregelen moeten worden opgesteld. Voor de huismus betekent dit dat vervangende verblijfplaatsen aangeboden dienen te worden op een geschikte locatie. Vervangende verblijfplaatsen dienen binnen 200 meter van oude nestplaatsen te worden geplaatst (BIJ12, 2017b). Omdat vervangende nestplaatsen nooit dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke nestplaats, dienen vervangende nestplaatsen in tweevoud te worden aangeboden (BIJ12, 2017a). Dit kunnen bijvoorbeeld huismusstenen, nestkasten of huismussentillen zijn. Voorafgaand aan de sloop dienen tijdelijke verblijfplaatsen geplaatst te worden en tijdens de nieuwbouw moeten ruim voldoende verblijfplaatsen worden ingebouwd.

Om negatieve effecten op huismussen en algemene broedvogels te voorkomen dienen kap, snoei en sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Werken binnen het broedseizoen is mogelijk indien een ontheffing is afgegeven voor de verblijfplaatsen van de huismus, vervangende verblijfplaatsen tijdig zijn aangebracht en de

oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is en verblijfplaatsen niet ongeschikt zijn gemaakt, dient door een ter zake kundige gecontroleerd te worden of er in gebouwen of groenvoorzieningen in het plangebied broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Indien broedende vogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden ter plekke te worden uitgesteld tot vogels klaar zijn met broeden en jongen zijn uitgevlogen.

Essentiele leefomgeving huismus

Bomen en struiken in de achter- en voortuinen van de Moerbessenberg dienen zoveel mogelijk te worden ontzien van kap en/of snoei. Deze groenstructuren vormen een essentieel onderdeel van de leefomgeving van de huismus. Indien de groenstructuren verdwijnen, dient hier compensatie voor te komen om de leefomgeving voor de huismus geschikt te houden. Een ontheffing Wet natuurbescherming is hiervoor benodigd.

De sloop/nieuwbouw aan de Moerbessenberg leent zich ervoor om de kwaliteit van de leefomgeving van de huismus te verbeteren. Hierbij kan worden gedacht aan het behouden van rommelhoekjes, aanplant van inheemse bomen en struiken (bijv. liguster, meidoorn & hulst), het aanleggen van hagen en gevelgroen, extensief beheer van gazons en het aanplanten van inheemse grassen en kruiden.

Algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijk ontwikkelingen. Voor algemene soorten dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).

Om effecten op algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten.

Algemene conclusie

Concluderend dient voor het slopen van panden aan de Moerbessenberg een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor huismus en gewone dwergvleermuis. De duur van een ontheffingsaanvraag is 13 weken met mogelijkheid van verlenging tot 7 weken. De praktijk leert dat deze termijn overschreden kunnen worden waardoor de aanvraag langer kan duren.

6 Bronnen

BIJ12, 2017a. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument huismus. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument gierzwaluw. Versie 1.0, juli 2017.

Movares, 2019. Sloop/nieuwbouw Moerbessenberg, Soesterberg. Quicksan ecologie. November 2019.

Vleermuisprotocol 2017, Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur

Colofon

Opdrachtgever Portaal Vastgoed Ontwikkeling

Uitgave Movares Nederland B.V.

Kennislijn Omgeving en Processen
groep Omgeving en Conditionering: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

Ondertekenaar

Projectnummer MN000870

Kenmerk B85-HLA-KA-2000027

Fout! Tekstfragment niet gedefinieerd.